BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 13 Maart.

Frankrijk.

Parijs, den 9den Maart.

De kamer van afgevaardigden heeft heden beraadslaagd over het voorstel van den kolonel [illegible] om aan de weduwe van den kolonel *Combes*, ten blijke van nationale erkentelijkheid, een pensioen van 3000 fr. toe te leggen. De commissie aan wie het voorstel ter onderzoek was in handen gegeven, had bij haar rapport verklaard, dat, welke verdiensten de kolonel ook mogt bezeten hebben, men ten zijnen aanzien geene uitzondering kon maken, waar zoo vele andere bevelhebbers hun leven voor het vaderland hadden veil gehad, wier weduwen alzoo op dezelfde gunst konden aanspraak maken. Door den minister van oorlog werden dezelfde gevoelens geuit; sommige leden ondersteunden met warmte het voorstel. Bij de stemming nu over het eerste artikel waarbij het jaargeld wordt vastgesteld, verklaarde zich bij staan en zitten, eene vrij aanmerkelijke meerderheid voor eene toelage, schoon een aantal leden daaraan geen deel namen; doch bij de geheime stemming over het geheel, bleek het, dat 159 leden vóór en 120 tegen het pensioen waren, welke uitslag niet weinig beweging in de kamer deed ontstaan.

— Zoo men verneemt heeft de minister van finantien in den boezem der commissie voor het remboursement verklaard, dat er redenen van hooge staatkunde bestonden, die de onmiddelijke conversie van de 5 pCt. niet wenschelijk en voor het oogenblik onmogelijk maakten. De minister had geweigerd om zich verder uit te laten, waarin die redenen bestonden. Men dacht dat de commissie zich met deze algemeene verklaring niet zou te vreden houden, en het ministerie genoodzaakt zou zijn, om meer bepaalde inlichtingen te geven, zoo het wilde voorkomen, dat de kamer er van afzag om nog dit jaar de kwestie der reductie ernstig ter sprake te brengen.

[illegible] die tegen den maatregel zijn voorgenomen, blijven allerhande bezwaren tegen de reductie opgeworpen, meten die in het breede uit. Een derzelve komt heden terug op de handelcrisis in de Vereenigde Staten, die hetzelve zeer bedenkelijk vindt, ofschoon de laatste tijdingen minder ongunstig luiden.

— De russische ambassadeur heeft gisteren wederom een koerier naar St. Petersburg gezonden. — Men rekent dat sedert het begin van het jaar meer dan 300 werklieden zijn overgehaald, om voor rekening van het russische gouvernement naar St. Petersburg te vertrekken.

— De Hertog en de Hertogin van Wurtemburg (Prinses *Maria*) worden binnen kort uit München alhier verwacht.

— *Hubert* is, ten gevolge van een verhoor, desen morgen van de conciergerie naar de gevangenis van la Force overgebragt.

— Omtrent de zaken van Spanje leest men in den *Phare* van Bayonne: Al de officiele berigten door ons medegedeeld leveren het bewijs, dat *Basilio Garcia*, na, tot in het hart van Murcia te zijn doorgedrongen, onverwacht in de omstreek van Yeste een' contremarsch heeft gemaakt, om zich naar Baza, in het koningrijk Grenada, te begeven en voorts in het gebergte van dien naam, 't welk tot de keten der Sierra Morena behoort. Ten gevolge van deze veranderde rigting wordt Andalusie nogmaals door eenen karlistischen inval bedreigd. De generaal *Narvaez*, die met de verdediging van die provincie belast is, zal dan in de gelegenheid gesteld zijn, om den naam dien hij zich verworven heeft, te staven. Volgens de jongste tijdingen bevond die generaal zich te Cordua, zich bezig houdende met de organisatie van het reservekorps, waarover hij bevel moet voeren."

Van den anderen kant schrijft men uit Madrid van den 28sten: "*Oraa* de provincie Valencia verlatende, heeft zich, naar men zegt, naar Murcia begeven, waar hij *Basilio*, *Tallada* en *Pulillos* gaat bestrijden, die gelijktijdig Orihuela en Lorca bedreigen. Den 22sten was die generaal te Villera aangekomen. *Sanz* en *Ferdinas* hielden reeds Huesca bezet: deze gecombineerde beweging kon voor de karlisten noodlottig worden, zoo zij niet naar de Sierra van Segura terugwijken. Het gerucht loopt dat de marsch van *Oraa*, *Basilio* heeft doen besluiten om in Andalusie terug te keeren. Hij zou te Ubeda zijn binnen getrokken; deze beweging is niet denkelijk. *Narvaez* toch kan hem daar met 3 à 4000 man te gemoet trekken."

Vreemd komt het voor, vooronderstelde dat het berigt van *Oraa's* marsch naauwkeurig is, dat deze generaal, die in Valencia de handen vol had, om het tegen de benden van *Cabrera* vol te houden, die de geheele provincie aan haar lot en in de handen der karlisten zou overgelaten hebben, om de bende van *Basilio* elders op te zoeken en te verdrijven. Dit berigt zal dan door nadere tijdingen wel voorzeker gewijzigd worden.

Uit Madrid schrijft men voorts, dat men niets nader van het overschot der verslagen benden van la Mancha en Estramadura had gehoord. De gevangenen door *Flinter* gemaakt zouden op Leganes naar Valencia worden gevoerd en daar naar Katalonien ingescheept om onder de troepen van den baron *de Meer* te worden gestoken.

De generaal *Cordova* is tot afgevaardigde van Pampeluna verkozen. — Omtrent het aanzoek van den infant don *Francisco* was nog niets bekend, schoon men meende, dat de commissie van de volmagten tegen zijne toelating als lid van den senaat gezind was. — Men sprak te Madrid van de sluiting der tegenwoordige cortes-zitting binnen een paar maanden. Het ministerie zou de sluiting willen bespoedigen, wanneer het de drie ontwerpen, die hetzelve het meest ter harte gingen, aangenomen zag; te weten: de nieuwe wet op de municipaliteit, de voortduring van de tienden, en eene wet op de policie.

— Volgens eene berekening bedraagt de portugeesche schuld tegenwoordig 541,455,000 fr., waarvan 263,132,000 vreemde schuld.

— Ter beurse was de binnenlandsche rente heden vrij willig. Men schijnt op nieuw de vrees voor eene reductie de rente verloren te hebben. In de spaansche rente was eenige navraag, maar vooral in de portugesche 3 pCt., die gisteren tegen 18¾ werd aangeboden, en heden 19⅞ à 20¼ deed. Deze rijzing werd veroorzaakt door de tijding, dat de portugesche cortes het voorstel eener leening van 2400 contos de Reis bij de bank en de handelmaatschappij hadden goedgekeurd, ten einde de in Mei van het verleden jaar te Londen aangegane leening voor de voldoening der dividenden van de portugesche bons te voldoen. De notering was heden (9den *Maart*): 5 pCt. 107,85; 3 pCt. 80; Nap. r. 99,60; Sp. Ardoin 20⅛; Portugal 19⅞; Rom. L. 101¾.

[illegible] Maart.

De kamer van afgevaardigden heeft heden beraadslaagd over een voorstel van den heer *Lespinasse*, om de achterstallen aan de leden van het legioen van eer uit te keeren. De minister van finantien verklaarde zich tegen de in overweging neming van het voorstel, op grond van de groote kosten, die volgens hem wel negentien millioenen fr. zouden beloopen. Wanneer men, zeide hij, al het onregt van de vorige gouvernementen wilde goedmaken, dan zou de schatkist ontoereikend zijn. Het voorstel werd door verscheidene leden ondersteund. Bij het vertrek van den post duurde de discussie nog voort.

— De meeste bladen houden zich heden nog bezig met de inconsequente handelwijze der kamer, met betrekking het voorgesteld pensioen voor de weduwe van den kolonel *Combes*. De aanneming eener wet bij zitten en opstaan, met eene meerderheid van wel zestig stemmen, en de verwerping dierzelfde wet met eene stem, bij de geheime stemuitbrenging, wordt beneden de waardigheid eener wetgevende kamer geacht. Een aantal leden had aan de eerste stemming geen deel genomen en deze hebben daarna de balans doen overslaan.

— Aan het slot der zitting van gisteren heeft de kamer, overeenkomstig het voorstel der commissie, de autorisatie geweigerd om den heer *E. de Girardin* regterlijk te vervolgen.

— Het *Journal des Débats* bevestigt heden hoofdzakelijk hetgeen van de zamenkomst des ministers en de commissie van reductie is gezegd geworden. Volgens dit dagblad had de commissie bij haar onderzoek niet kunnen miskennen, dat het gouvernement alleen de vraagstukken omtrent de tegenwoordige geschiktheid van den maatregel en de wijze van uitvoering kan oplossen. Daarom had zij den minister van finantien uitgenoodigd, om haar het gevoelen van het bestuur deswege te doen kennen. De verklaring van den minister was duidelijk geweest: de conversie zou [illegible] oogenblik kwalijk van pas en de uitvoering daarvan [illegible] onmogelijk zijn; noodeloos was het derhalve de wijze [illegible] ring na te sporen. Niet zonder gebiedende redenen [illegible] zakelijkheid had het gouvernement zich buiten deze zaak [illegible]; men had deszelfs overtuiging nopens de ongeschiktheid [illegible] weigering van ten deze voor te gaan, moeten [illegible]. Er bestonden daartoe redenen die het gouvernement in derzelver geheel alleen kon kennen en waarderen. Het *Journal des Débats* vermeent dat door de stellige, alhoewel algemeene verklaring van den minister, aan de onmiddellijke ten uitvoerlegging van de remboursering niet meer te denken is. Naar zijne meening behoorden onder de gronden die het besluit van het ministerie [illegible] hadden vast gemaakt, onder anderen het vooruitzigt [illegible] steling in Spanje dit jaar, door een' somerveldtogt, [illegible]

kanten, alle krachten ingespannen werden, beslissend zoude wezen; voorts de verontrustende geruchten omtrent de handelgesteldheid in Amerika, en eindelijk de parlementaire crisis in Engeland. Het bleef dan de pligt van het gouvernement de ontwikkeling dier gebeurtenissen met bedachtzaamheid af te wachten.

— De *Moniteur* houdt heden eene ordonnantie betreffende eene hervorming van het korps der maritime genie. Hetzelve zal bestaan uit één inspecteur-generaal, 5 directeurs voor zee-constructien, 12 ingenieurs der eerste en 12 der tweede klasse.

— Gisteren avond liept het gerucht, dat de generaal *Lublières* den heer *de Barante* te Petersburg zou vervangen.

— Men wil het thans voor stellig gehouden hebben, dat er op dit oogenblik met ernst gedacht wordt aan degen of genen belangrijken maatregel, Spanje betreffende. Men merkt namelijk eene buitengewone drukte onder de eerste financiers en de diplomaten op, die het meeste belang hebben bij eene spoedige bevrediging van Spanje. De heeren *Rothschild* en *Laffitte* zouden beurtelings confidentien gehad hebben met een spaansch agent, die men weet dat met eene finantiele zending belast is. De heer *Ricardo* van Londen en de heer *Ardoin* hebben insgelijks soortgelijke conferentien gehad. Van den aard der gedane voorstellen weet men niets; verscheidene plannen waren voorgeslagen, maar verworpen, omdat een geheel of gedeeltelijk bankroet als grondslag van elke nieuwe finantiele schikking vooruit werd gezet. Ten aanzien van de houding der vreemde kabinetten in de spaansche kwestie is reeds sedert eenen geruimen tijd gesproken, dat zij door eene bemiddeling eene transactie tusschen de beide partijen in Spanje zouden willen zien tot stand te brengen, waarvan men in dat land thans, immers voor 't minst minder afkeerig, dan voor twee jaren zouden wezen.

— Eene telegraphische depeche uit Bajonne houdt het belangrijk berigt, dat de karlisten de stoutheid gehad hebben om onverwacht tot in Saragossa te dringen. De inhoud van dit berigt is als volgt:

» Bajonne, 9 Maart.

» Een buitengewoon koerier brengt het berigt aan, dat de bende van *Cabanero*, den 4den, voor het aanbreken van den dag, Saragossa is binnengetrokken en de verschillende punten bezet heeft. De nationale garde heeft zich echter verzameld en de karlisten verdreven, die 120 gesneuvelden en 700 gevangenen verloren hebben."

— Uit Madrid worden van den 11den Maart de volgende bijzondere berigten medegedeeld:

» Het gerucht loopt van eene verandering van ministerie. De graaf *Toreno* zal naar men zegt den heer *Ofalia* in het presidentschap van den raad van ministers vervangen; de heer *Carratala* zou vervangen worden, volgens sommigen door den generaal *Oraa*, volgens anderen door de generaals *Cordova* of *Aldama*. De heer *Carratala* zeide men, dat tot kapitein-generaal der Philippijnsche eilanden zou benoemd worden. Voorts verhaalde men dat er door bemiddeling van een zeker persoon met het huis *Rothschild* eene negotiatie was getroffen voor een deel der buitengewone oorlogscontributien van Havanna en Porto Rico; eene andere finantiele operatie was er met den heer *Gaviria* getroffen.

De kamer van gedeputeerden hield den 1sten zich nog bezig met de geldigheid van sommige verkiezingen.

Omtrent de bende van *Basilio* had men vernomen, dat zij thans in la Mancha was en door *Sans* werd vervolgd. De generaal *Oraa* was met 5 à 6000 man den 24sten Februarij te Murcia binnengetrokken, van waar hij den 26 weder vertrokken zou. Zonder de ondersteuning van een inwoner die een voorstel van 50,000 realen had gedaan, hadden den generaal de middelen ontbroken om zijne troepen van de noodige ration te voorzien. — De generaal *Quiroga* was met 400 man van het garnizoen uit Madrid vertrokken, om de ontzetting van Aranjuez af te lossen.

Bij een decreet was don *Felix Olhabenir y Blanco* tot president benoemd eener commissie aan wie opgedragen is de regeling der nationale, zoo binnen als buitenlandsche schuld, de herstelling van het openbaar crediet, en de behartiging van de belangen der schuldeischers van den staat.

— Het artikel van het *Journal des Débas* had heden eene gunstige werking op den koers der 5 pCt.; hetzelve versterkte het vertrouwen dat de reductie vooreerst niet zoude plaats hebben. — De spaansche fondsen waren ook heden gezocht. De notering was heden (19 *Maart*) 5 pCt. 108,16; 3 pCt. 80,05; Nap. r. 99,60; Sp. Ardoin 20⅞; Portugal 20⅛; Rom. L. 101¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Maart.

Bij het onderzoek van de voordragt, tot voorziening in de buitengewone uitgaven voor oorlog en marine in 1838, zijn in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal onderscheiden bedenkingen geopperd. Vele leden hebben betreurd, dat de omstandigheden alsnog van een aard schenen te zijn, om eene voordragt met een aanzienlijk bedrag voor oorlog en marine, als buitengewone uitgaven, wederom noodzakelijk te maken. Zij drongen ten sterkste erop aan, dat de regering alle pogingen zou in het werk stellen om daaraan een einde te maken, en dat zij de noodzakelijkheid van de tegenwoordige uitgaven nog helderder zou ontwikkelen. Enige leden anders bezwaar vonden, om hunne toestemming daaraan te geven. Er waren leden, die vroeger deze uitgaven ingewilligd hadden, doch thans bedenking daarin vonden; anderen keurden het af, dat dezelve niet op de gewone begrooting waren gebragt, vermits men toch in het einde van December had kunnen voorzien, dat de staatkundige toestand van het vaderland niet in eens kon veranderen; dezelfde leden vermeenden, dat men door eene vroegere voordragt ook zou hebben voorgekomen, dat er nu reeds weder sedert 1°. Januarij uitgaven voor oorlog zijn gedaan, die door de Staten-Generaal niet zijn ingewilligd. Eenige leden hebben geoordeeld, dat, indien geen ander middel tot afwering van zaken bestond, men de 24 artikelen moest aannemen, iets hetgeen een lid ongeraden beschouwde. Ook dan wanneer het voor de regering onmogelijk mogt zijn, om tot eene eindschikking te geraken, waren sommige leden van gevoelen, dat de aangevraagde som te hoog was, vooral als men bedacht, dat het ons niet vrij staat oorlog te voeren. Er waren sommige leden, die alleen hunne toestemming aan de voordragt zouden geven, om, bij voortduring daaraan van de zijde der regering, geene betreurenswaardige botsingen te zien geboren worden; botsingen, tot welker vermijding de regering niet minder belang heeft dan de representatie. Zij hopen dat de regering alsnog tot eene vermindering zal overgaan, opdat zulks medewerke ter handhaving van het zoo noodzakelijke gemeen overleg. Eene afdeeling zou, indien zij door de bestaande noodzakelijkheid voor de onderhavige uitgaven, en tot afwering van eene verantwoordelijkheid, die men niet op zich wilde laten, zich in de verpligting zou gebragt vinden om deze uitgaven voor 1838 bij de reeds toegestane, tot onderhoud van land- en zeemagt te voegen, dit alleen doen met de ernstige bede van de hooge regering om toch geene gelegenheid te verzuimen, die zou kunnen leiden, om dezen last voor 's Rijks schatkist te doen ophouden en, zoo veel mogelijk, te bekrimpen, en om in het militair beheer al die spaarzaamheid aan te wenden, welke onze toestand vordert; en die ons in staat zou stellen, om, met mindere uitgaven, de noods groote krachten te ontwikkelen.

Sommige leden oordeelden, dat, bij de geheele begrooting, te veel voor de landmagt, en te weinig voor de zeemagt wierd uitgetrokken; terwijl toch de laatste in vorige tijden ons land groot gemaakt had, uit hoofde van onze ligging en overzeesche bezittingen. Anderen, van den wapenstilstand ook door ons gesloten, gewagende, meenden dat wij hierdoor geene buitengewone strijdmagt ten aanval behoefden, en wat een aanval van Belgie betreft, deze met een minder sterk legerdaan het tegenwoordige, wel zou kunnen worden afgeweerd, vooral daar wij daartoe onze geheele magt zouden bezigen, aangezien de binnenlandsche rust ons toeliet om schier al onze strijdkrachten aan de grenzen te vereenigen. Deze leden stelden minder prijs op eene nadere staatkundige mededeeling van de regering, dewijl zij vreesden, dat daaruit toch geen nieuw licht voor hen zou opgaan.

Vrij algemeen heeft men, eindelijk, bedenking gehad tegen het 3de artikel, immers zoo als het was luidende. Men vond namelijk de bewoordingen » buiten bezwaar der ingezetenen" ondoelmatig; daar de Staats-inkomsten van welken aard ook, tot vermindering van de lasten der ingezetenen moeten strekken, zoodat deze, indien de uitgaven tot andere einden gebruikt worden, met der daad worden bezwaard. — In eene afdeeling is de meening uitgedrukt, dat door de middelen, in het 3de artikel van het ontwerp bedoeld, moeten verstaan worden de O. I. baten; doch zij gevoelde zich ongerust, of, bij heigeen daarop reeds overgewezen is, de thans vooruitgestelde uitgaven daardoor wel zouden kunnen worden gekweten. Men wijdde te dien einde in eenige berekeningen uit, volgens welke reeds *f* 19,640,000 ten laste van de O. I. staan; voegde men hierbij de som van *f* 10,137,700, bij het tegenwoordig ontwerp, dan zou het totaal der uitkeering aan de Indische kas opgelegd wordende, bedragen de zeer aanzienlijke som van *f* 29,777,700. Men verlangde te weten of er zekerheid bestond, dat de gemelde kas tot de uitbetaling daarvan in staat zou zijn; al mogt dezelve hiertoe in staat wezen, dan nog oordeelde men, dat velerlei toevallen, en inzonderheid misgewas, belemmering in de overzending van de producten, daling van de prijzen en andere omstandigheden de uitbetaling zouden kunnen onmogelijk maken; terwijl men, indien alles op het voordeeligste uitliep, het te bejammeren zoude zijn, dat die baten niet gedeeltelijk wierden aangewend tot stichting van een amortisatie-fonds. Om den inhoud van dit 3de artikel te verbeteren, meende men dat de woorden » buiten bezwaar der ingezetenen" konden worden vervangen door de woorden » zonder nieuwe belastingen te heffen, en zonder het doen eener nieuwe geldleening."

— Bij het onderzoek van de voordragt *ter uitgifte van losrenten* op een gedeelte der schuld ten laste der overzeesche bezittingen, tot het doen van voorschotten, aan *openbare werken*, heeft men op den voorgrond gesteld, dat nopens de voorgeslagen werken, meerdere inlichtingen moesten worden gegeven; dat men derzelver noodzakelijkheid en doelmatigheid ... betwijfelt, daar men met zoo vele buitengewone uitgaven bezwaard is, betwijfelt, en heeft men althans de splitsing van de voordragt naar de onderscheiden voorgedragen werken verlangd.

Vooral omtrent den *spoorweg* heeft men vele bedenkingen in het midden gebragt. Wel waren er leden, die in beginsel voor het aanleggen van spoorwegen ook hier te lande waren, die meenden, dat het beschaafd Europa onherroepelijk het gewigtig middel te dezen besliet had, en dat men, wilde men door de naburige niet geheel en al in den wedstrijd van handel en nijverheid overvleugeld worden, tot deze onderneming moest overgaan. Daartegen werd de bedenking van de geschiktheid van het oogenblik, wel is waar, werd dezerzijds aangedrongen, dat daar Nederland minder als een fabriekstaat kan worden aangemerkt, en ook noodwendig grondstoffen uit Duitschland moet ontvangen, terwijl het zoo veel koloniale

waren naar Duitschland kon leveren, eene bespoedigde gemeenschap met dat land allezins wenschelijk en noodzakelijk was.

Aan den anderen kant, is, naar het schijnt, door de meerderheid, is aangevoerd, dat het voornemen, om in dit Rijk spoorwegen aan te leggen, veeleer uit zekere zucht tot navolging van anderen, dan uit de overtuiging voortsproot, dat die hier nuttig en noodig waren. Deze leden meenden, dat de aard van Oud-Nederland, hetwelk toch vele kanalen en wegen in alle rigtingen bezit, de spoorwegen hier minder eene behoefte deed zijn. Eene snelvliegende gemeenschap, om het zoo eens uit te drukken, was op een' kleinen afstand minder noodig, en kon alleen tot stand komen, met benadeeling van vele andere belangen, als daar zijn diligences, stoomschepen en andere middelen van vervoer. Zeker kwam velen de voorgedragen hoofd-spoorweg onaanneemlijk voor, indien men de zekerheid niet bezat van de mogelijkheid, of van de groote waarschijnlijkheid van de voortzetting over de grenzen, in het Pruissische. Men meende dat tot een betere geldelijke omstandigheden des Rijks de zaak uitgesteld moest blijven. Men bragt nog in het midden, dat men hier te lande, bij het aanleggen van ijzerbanen met groote bezwaren door de moerassige en lage gronden, getuige de baan van Amsterdam naar Haarlem, te worstelen had; dat de prijs van het tot eene ijzeren baan gebruikt wordende rijswerk thans ongemeen hoog is; dat men, ten aanzien van de noodige onteigening van gronden, de voorschriften van art. 164 der grondwet moet in acht nemen, dat niemand van eenig deel van zijn eigendom ontzet moet worden, dan tegen het ontvangen van eene behoorlijke schadeloosstelling, terwijl op het stuk van *onteigening* zelve eene nieuwe wet aan de leden zoo dringend noodzakelijk voorkwam, dat men het ongeraden hield, om vóór het in werking brengen van dezelve, belangrijke werken aan te vangen.

Van het beginsel uitgaande, dat de ijzeren baan tot voornaam doel moet hebben om in algemeen belang een handelweg te bezitten, welke tevens, ofschoon ondergeschikt, aan het genoegen der ingezetenen kan dienstbaar zijn, kwam het dezen leden niet verkieslijk voor, dat de baan met eenen bogt ten zuiden van Utrecht zoude daargesteld worden, maar liever, indien daartoe geene gewigtige bedenkingen bestaan, in eene regte rigting bijlangs Soestdijk en ten noorden van de Amerfoortsche bruggen op Westervoort, welke laatste rigting ook daarom aan te raden scheen, dewijl dezelve, indien de hierbij betrokkene regeringen zich dienaangaande mogten verstaan, zoude kunnen leiden tot het daarstellen van een zijtak of tweede baan, beginnende nabij Amersfoort, en loopende door Overijssel over het Hanoversche grondgebied naar Bremen, Hamburg en geheel het noordelijke Duitschland, hetwelk op die wijze *door dit Rijk* met het zuidelijk Duitschland en, na de eindschikking onzer zaken met Belgie, ook met Frankrijk zouden kunnen worden in betrekking gebragt.

Wat den voorgeslagen zijtak van *Rotterdam* naar *Utrecht* betreft, waren vele leden van oordeel, dat in het algemeen niet zonder gewigtige redenen, zoodanige zijtakken voor rekening van het Rijk behoorden te worden ondernomen, vermits dezelve meestal dienden tot bevordering van bijzonder en plaatselijk belang en [illegible] en dat in het bijzonder de zijtak van Rotterdam ook [illegible] nuttig [illegible] scheen, dewijl men van hier naar Nijmegen, en [illegible] naar het punt van scheiding tusschen Waal en Rijn [illegible] met stoombooten spoediger zal kunnen [illegible], dan over eene ijzeren baan, eerst naar Utrecht, dan naar Arnhem, per boot, naar het voorschreven punt. Wierd echter een spoorweg van Amsterdam naar het Noordelijke Duitschland daargesteld, dan zou een zijtak van Rotterdam langs Utrecht, invallende op het punt alwaar de genoemde spoorweg zich in twee rigtingen naar het Noordelijk en Zuidelijk Duitschland zoude scheiden, van algemeen nut kunnen zijn, en in sommige gevallen groot voordeel kunnen aanbrengen.

In een opzigt stemde men ten aanzien van den spoorweg tamelijk algemeen in, namelijk, dat dezelve nimmer geheel alleen door het Rijk behoort te worden aangelegd, maar dat dit aan bijzondere personen, onder de noodige waarborgen van de zijde der regering, behoort overgelaten te worden.

Hieromtrent werd door eene afdeeling meer bepaald aangevoerd, dat bijkans in alle Rijken de spoorwegen door bijzondere personen zijn daargesteld, als: in Engeland, Rusland, Oostenrijk, Duitschland, Noord-Amerika, enz.; dat dit zelfs in Hanover wettelijk is vastgesteld [illegible], [illegible] een spoorweg ten koste van den Staat is daargesteld en [illegible] geëxploiteerd wordt, in Belgie, doch dat, hoe gunstig de vooruitzigten ten aanzien van den aldaar aangelegden spoorweg ook mogen geweest zijn, dezelve in het vorige jaar slechts 4 ten honderd heeft opgebragt, terwijl in andere landen de door particulieren aangelegde en geëxploiteerde spoorwegen aanzienlijke renten afgeworpen hebben.

In overeenstemming met dit gevoelen, wenschte diezelfde afdeeling te weten, waarom aan particulieren in dit Rijk is geweigerd spoorwegen voor eigene rekening en risico aan te leggen, ofschoon die spoorwegen eene geheel andere rigting en strekking mogten hebben, dan die in het ontwerp is aangenomen.

Wat betreft het *droogmaken* van het *Haarlemmermeer*, heeft men vrij algemeen gevraagd of daartoe thans werkelijk de noodzakelijkheid bestaat, welke de vermoedelijke gevolgen zijn zouden, indien hiertoe niet [illegible] onmiddellijk wierd overgegaan? Men heeft ook gevraagd of er geene andere middelen waren om die bezwaren uit den weg te ruimen [illegible] verlangd, te hebben, sedert 10 jaren tegen de uitbreiding [illegible] opgave verzocht, of het Haarlemmermeer geheel dan gedeeltelijk zou worden drooggemaakt, of men reeds dadelijk, dan eerst na jaren, vruchten daarvan zou kunnen plukken. Men heeft, onder nog meerdere overwegingen, de droogmaking in verband gebragt met den toestand van Rijnland, en mededeeling gevraagd, of het Meer, na de droogmaking, al dan niet bij dat Heemraadschap zal worden gevoegd? Verscheiden leden beschouwden de onderneming als in het voordeel van Rijnland, van de gezondheid der ingezetenen, nabij het Meer wonende, en van de hoofdstad. Sommigen meenden, dat, daar het hier eene zaak gold, die eigenlijk uitsluitend Holland betrof, de onderneming ook uit de provinciale, en niet uit 's Rijks kas moest bestreden worden. Men vreesde ook, dat de kosten van deze, in eene afdeeling dus geheete, reusachtige onderneming de raming zouden overtreffen, gelijk men dit bij het droogmaken van den zuidplas ondervonden had. Had men de bevordering van den landbouw op het oog, zoo geloofden eenige leden, dat dit doel, door ontginningen in andere oorden van ons Vaderland, beter bereikt zou kunnen worden.

Nopens de *andere werken van openbaar nut* heeft men aangemerkt, dat de uitdrukking te onbestemd was; heeft men gevraagd, welke straatwegen in Vriesland, Groningen en Drenthe, bij uitbreiding der bestaande wegen van Meppel naar Leeuwarden en naar Groningen zouden worden aangelegd, alsmede waarop de kosten van wegen, en van het afwerken van den straatweg door Noord-Braband, van den geprojecteerden straatweg van Amsterdam naar de Buitensluis, en eindelijk van de droogmakerij van Mijdrecht, worden begroot, en hoe veel door het Rijk tot elk derzelve zou worden bijgedragen. Men meende voorts dat het betrekkelijk zeer gering was voor de bedoelde werken van openbaar nut slechts een millioen te besteden, hoedanige som toch slechts na de kosten voor den spoorweg, en voor de droogmaking van het Haarlemmermeer, van de aangevraagde som, zoude overblijven.

Nopens het finantiele gedeelte van de onderhavige voordragt, heeft men het niet kunnen beamen, dat tot het maken van al de voorschreven werken, het nog onuitgegeven gedeelte, ten bedrage van 30 millioen gulden, voor het kapitaal, daargesteld bij art. 4 der wet van 24 April 1836 (*Staatsblad* n°. 11), zou worden beschikbaar gesteld. Men meende, dat dit kapitaal niet aan deszelfs, bij de wet bepaalde stemming, onttrokken moest worden, en dat het aanwenden daarvan tot andere bedoelingen slechts tot verwikkelingen in ons finantieel beheer zou leiden. Men opperde het denkbeeld, van, tot het uitvoeren van deze werken, eene geldleening ad 5 pCt. van regeringswege te doen openen.

— Heden vergadert de Tweede Kamer der Staten-generaal, om te beraadslagen over het aanhangige ontwerp, houdende wijzigingen in het tarief der regten op den in- uit- en doorvoer.

— Z. M. heeft goedgevonden, bij rescript, het departement van oorlog te magtigen, om aan de miliciens der ligting van 1835, die zulks mogten verlangen, de toestemming tot het aangaan van een huwelijk te verleenen.

— Tot Nederlandsche konsul te Civita-Vecchia in den kerkelijken Staat, is benoemd de heer *L. Arata*.

— Volgens de jongst ingekomene officiële berigten is het water op onze Nederlandsche rivieren sterk vallende hetgeen ook het gelukkig gevolg heeft, dat het inundatie-water van de doorbraken te Rees, hetwelk een gedeelte van Gelderland en Overijssel, aan den regter-oever van den IJssel heeft overstroomd, reeds den 10den sterk verminderd was. De overlaat van den Snippelingsdijk bij Deventer, door het overloopen waarvan ook alle landerijen rondom Zwolle onder water zijn gezet, heeft sedert den 8sten des middags ten een ure opgehouden te werken, en waakte den 9den weder 37 duim. Ook de Kanonsdijk bij Zutphen was den 8sten weder wakende geworden, doch is bevonden vrij sterk beschadigd te zijn. Ten gevolge van den lagen stand der rivieren en den heerschenden oostenwind, vleide men zich den 10den aan den beneden-IJssel, dat men zich daar van het inundatie-water, door de bestaande weteringen zou kunnen ontdoen, zonder dat men tot andere hulpmiddelen zijne toevlugt zou behoeven te nemen. Te Zutphen is den 9den de schipbrug weder gelegd. Dienzelfden dag is de stoombootvaart tusschen 's Hertogenbosch en Gorinchem hervat.

Te Keulen stond de rivier den 9den des morgens op 14 voet 7 duim (4,578 el) en was het water sedert het laatste etmaal 6 duim (0,152 el) gevallen.

— Volgens eene opgave voorkomende in het *Dagblad van 's Gravenhage* is door Z. M. tot leeniging der nooddruft van de armoedige ingezetenen der residentie, gedurende zeven weken, telkens eene som van 600 guldens, alzoo te zamen eene som van *f* 4200 geschonken de beide aldaar gehoudene algemeene schaal-kollekten hebben opgebragt te zamen *f* 14,144,86; van de leden der nieuwe literaire societeit op het Plein is ten behoeve der armen nog ontvangen *f*. [illegible]; voorts van diverse andere giften *f* 978,53½; te zamen een bedrag van *f* 20,462,42. Behalve deze buitengewone giften heeft wederom een groot getal huisgezinnen ondersteuning ontvangen uit eene daartoe bestemde ruime gift van Z. M. den Koning en H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen, ook zijn onder dezelve niet begrepen de aanzienlijke giften door H. K. K. H. de Prinses van Oranje en H. K. H. de Prinses *Frederik* der Nederlanden ter verzachting van de ellende der behoeftigen in de strenge koude verleend. Door den raad der stad 's Gravenhage is voorts eene som van *f* 10,000 beschikbaar gesteld, ten einde bij het afslagen van veler beroep, aan de behoeftigen gelegenheid tot arbeid in de duinen te geven.

— Door het departement Groningen der Nederlandsche maatschappij: *ter bevordering der Nijverheid*, is den 2den dezer eene commissie benoemd tot het oprigten van eene *Spinschool*, die den grond zou kunnen leggen tot eene meer uitgebreide werkplaats.

— Er zijn brieven en dagbladen hier te lande uit Java ontvangen tot den 29sten November. Volgens een' dezer brieven, had *Toeankoe Imam* van Bonjol, het bekende opperhoofd, hetwelk die plaats zoo hardnekkig tegen de onzen verdedigd heeft, zich *onvoorwaardelijk* aan de Nederlandsche regering onderworpen, en bevond hij zich den 9den November reeds te Padang, de hoofdplaats van Sumatra.

Laatstleden vrijdag hebben de belgische vertegenwoordigers zich nogmaals bezig gehouden met de vroeger behandelde kwestie nopens de vestiging der militaire kweekschool. Vroeger had de kamer tegen den zin van het ministerie beslist, dat die school in eene der oorlogsplaatsen van Belgie moest gevestigd zijn. Moeijelijk was het om Brussel, waar de school aanvankelijk bestaat, en welke stad het bestuur met alle gestichten van aanbelang wil begunstigen, tot eene plaats als door de vertegenwoordigers bedoeld werd, te verklaren. De senaat bepaalde derhalve, bij amendement, dat de keuze van de vestiging der school aan het bestuur moest gelaten worden. Over dit punt nu had de kamer te beraadslagen. Sommige leden, waaronder de heeren *Desmaisieres* en *A. Rodenbach* wilden dat de kamer bij haar eerstgevoelen bleef, maar anderen, als de heeren *Tenbeeq, de Puijdt* en *de Brouckere* benevens de minister van oorlog verklaarden zich voor het amendement van den senaat, waarvoor de meerderheid ten laatste, schoon slechts met 5 stemmen, 41 tegen 36 dan ook uitspraak deed. Brussel zal alzoo de school behouden.

Zaturdag hebben de belgische vertegenwoordigers beraadslaagd over het aangevraagd crediet van 200,000 fr. voor eene buitengewone zending naar Konstantinopel. De eerste spreker, de heer *Donny* zeide tegen het ontwerp te zullen stemmen omdat het voor Belgie volstrekt geen nut had. Men zou de gezant zeer hoffelijk ontvangen, zijne geschenken met veel welwillendheid aannemen, maar daarbij zou het ook blijven. Hij moest derhalve zich tegen eene aanvraag verzetten die niets meer dan eene verkwisting van 's lands penningen inhield. Een ander lid, de heer *de Lange*, verlangde inlichtingen omtrent de wijze waarop de gelden zouden besteed worden. Hij beklaagde zich over de roekelooze wijs waarop de belgische agenten benoemd werden. Men had, onder anderen, onlangs in een Amerikaanschen staat een agent op een traktement van 25.000 fr. aangesteld, terwijl een aldaar gevestigd handelaar het belgisch consulaatschap kosteloos had willen waarnemen. Op dit een en ander werd door den minister van buitenlandsche zaken slechts algemeene antwoorden gegeven; hij zocht vooral in 't oog te doen vallen, dat de zending tijdelijk was en de handelbelangen van Belgie die uitgaven vorderden. Onder de ijverige verdedigers van het ontwerp behoorde de heer *Rodenbach*. Het gevraagd crediet werd met 58 tegen 7 stemmen toegestaan.

De senaat heeft saturdag ll. de wet op de barrieren aangenomen en over een drietal andere ontwerpen van binnenlandsch belang geraadpleegd.

— Te Brussel is in de vorige week eene inschrijving geopend geweest voor aandeelen op den spoorweg van Parijs naar Tours. Van de tien millioen, door den heer *Laffitte* in Belgie verkrijgbaar gesteld, was er den eersten dag voor zeven millioen ingeschreven.

— Te Antwerpen waren de fondsen eergisteren (*10 Maart*) genoteerd: Belg. 102,101⅞; O. Met. 106; Sp. Ard. 18⅝; Nap. r. 93¼; Rom. L. 101; Cert. te Antw. 100; Bras. 75¼. — Wissel op Amst. en Rott. pari. — Gisteren (11 dezer) werden de Ardoins te Antwerpen verhandeld tegen 18[illegible].

Blijkens de over Frankrijk en Belgie ontvangen berigten zijn de discussien in het huis der gemeenten te Londen over het door lord *Sandon* gewijzigd voorstel van lord *Molesworth*, waarbij het geheele britsche ministerie ingewikkeld van onbekwaamheid in het beleid der zaken beschuldigd werd, in de zitting van den 7den voortgezet en hebben de debatten tot in den morgen van den 8sten voortgeduurd; als wanneer de kwestie, waarvan het staan of het vallen van het tegenwoordig ministerie afhing, ten voordeele van hetzelve is beslist geworden. 603 leden waren in de vergadering tegenwoordig. Het voorstel van lord *Sandon* werd bij de stemming met eene meerderheid van 29 stemmen verworpen. Na den uitslag werd van de zijde van de aanhangers van het ministerie een groot gejuich aangeheven. Bij de discussie over deze gewigtige zaak werd van de zijde der ministerielen veel gesproken over de onnatuurlijke verbindtenis tusschen de tory's en radikalen, te dezer gelegenheid [illegible] [illegible]; [illegible] kant het gevaar af te schilderen, waaraan Engeland ten prooi zou worden, wanneer een nieuw tory-ministerie, al ware het ook met den heer *Peel* aan het hoofd, optrad. Lord *Stanley*, een der voornaamste sprekers van de behoudende partij, ontkende ten stelligste het bestaan van een eigelijk verbond tusschen zijne vrienden en de radikalen. Van de laatstgenoemden hebben de heer *Hume* en de vier *O'Connels* bij de stemming zich voor het ministerie verklaard.

— Den 8sten heeft de koningin een' geheimen raad gehouden waarbij al de ministers tegenwoordig waren.

— Uit Lissabon had men met de stoomboot *Braganza* tijdingen tot den 3den dezer ontvangen, die minder gunstig luiden dan die men te Parijs schijnt te hebben bekomen (zie het parijsche hoofdberigt van den 9den hiervoren). De leening waarover men in onderhandeling was geweest zou geen voortgang hebben, in weerwil van de pogingen der aandeelhouders in de Bank. Twee der ministers, waaronder *Sa da Bandeira*, hadden hunne demissie gegeven; het scheen dat de revolutionaire partij nog een' buitengewonen invloed had.

In een bijzonder berigt uit Lissabon tot den 5den wordt te kennen gegeven dat de ministers te voorbarig te werk gegaan waren met hunne demissie te geven. De baron *Sabrosa* en de burggraaf *De Fonte Arcade* hadden te vergeefs pogingen voor de vorming van een nieuw kabinet gedaan. Men dacht dat de ministers nog wel tot aan de ontbinding van de tegenwoordige cortes hunne portefeuille zouden behouden.

Op de kust van Portugal heeft men zeer onstuimig weder gehad waardoor een aantal schepen vergaan zijn.

— Te Londen waren den 9den genoteerd: 3 pCt. geconsol. 93⅛,¼; Ned. 2½ pCt. 52⅞,53⅛; Id. 5 pCt. 103¼; Sp. Ardoin 19⅝,20⅛; Portugal 5 pCt. 19½,¾,20; Braz. 74¾,75,75¾.

Wij zijn verzocht geworden het volgende eene plaats te verleenen:

Had de 17de afdeeling infanterie onlangs het gemis van eenen waardigen chef den kolonel *H. A. de Hart*, door zijne benoeming tot generaal majoor en kommandant der 1ste brigade der 3de divisie infanterie, te betreuren, niet minder leverde de dag van heden, ruime stof, tot stille nadenking voor het 2de bataillon dier afdeeling op.

Ieder krijgsman immers, herinnert zich volgaarne de vaderlijke behandeling en gepaste toegevendheid, hem, door den chef aangedaan.

Vroeg in den morgen zagen wij onzen braven bataillons-kommandant, der heere majoor *K. A. Goets*, vertrekken, om zijne nieuwe eervolle bestemming, als kommandant van het 1ste bataillon jagers te volgen.

De majoor *Goets* was voor ons steeds een opregt toegenegen en vriendschappelijke chef.

Met aandoening zagen wij, het vertrek van hem, die aan ieder van het bataillon, hetwelk hij gedurende acht jaren kommandeerde, bij voortduring, blijken van welmeenendheid en vriendschap gaf.

Onze opregte dankbetuiging en welgemeende wenschen voor zijn bestendig welzijn en geluk, vergezellen hem in zijne nieuwe betrekking en verdere loopbaan; terwijl bij ons de dag van heden nog lang in ons aller herinnering zal blijven.

Haarlem, den 11 Maart 1838.

*** Heden overleed, voorzien der H. Sacramenten der stervenden, de Wel.-Ed. Hooggeboren Heer CHARLES LOUIS *Marquis de Bellefonds de Saint Aubin*, in den ouderdom van ruim 90 jaren.

BREDA, 10. Maart 1838.

*** Overleden te *Amboina* (*Moluksche Archipel*) den 31. Augustus 1837, ANTOINETTA WILHELMINA, oud 4 jaren, geliefde Dochter van

D. T. DE MAN,
EN
C. C. BLANCKERS PASQUÉ.

Ménagerie.

Alle degenen die iets te vorderen mogten hebben, kunnen zich voor Donderdag 15. dezer, adresseren in den *Gouden Leeuw*, bij den Ondergeteekende. Ook biedt hij eene schoone kolectie KAMER-VOGELEN tot eenen civielen prijs te Koop aan, alsmede zijn de Platen van de Exercitien van den Heer MARTIN verkrijgbaar aan het Lokaal tegen tien stuivers tot Donderdag 15. Maart.

C. VAN AKEN.

VOOR HET RIJK.

BEKENDMAKING.

Op Maandag den 26. Maart 1838 en volgende dagen, des namiddags ten twee ure, zal ten overstaan van den Heere Arrondissements-Inspecteur alhier, door den Ontvanger A. DE BERGH, ten zijnen huize in de Verwerstraat te *'s Bosch*, worden verkocht om kontant geld, de navolgende aangehaalde Goederen. Zullende dezelve te zien zijn op den dag bevorens, van 's morgens negen tot twaalf en des namiddags van twee tot vijf uren:

Een groote partij Sokken, Mans-, Vrouwen- en Kinder-Kousen, een dito Slaapmutsen, gedrukte Katoenen Doeken, witte gekleurde en andere Katoenen, 2 dito witte Bedde Sprei[illegible], zwarte en andere Garens, gestreept en geruit Bont, Mutsen-Bodems en opgemaakte Mutsen, [illegible] Linnen, Waschdoek, [illegible] voor Rijlingen, Schoenen en Zoolleder, Felpers en acht linnen Kielen, 400 boekjes goud geslagen in bladen, een partij kisten Vermicelli en Griesmeel, gehekelde Hennip, Vlas en eenige stukken Stramijn, Hoeden en Lint van Strooi, Petten-Kleppen, Sie[illegible] banden, Speelkaarten, Pennen, Ouwels, Potloden, [illegible] complete Lotto-Spelen en Cartonnedozen, Prenten, Wit en Gekleurd Papier, fijne Visite-Kaartjes, Fransche en Latijnsche Boeken, een groote partij Roskammen, een [illegible], Trensen, Gespen en verdere benoodigdheden [illegible] Kopere en andere Sporen, Kurketrekkers, [illegible], Vorken en Soeplepels, twee versleten Kassen, [illegible] van ijzer voor Sabels en Bajonetten, 1400 kannen Stroop van Appelen.

Zegt het voort.

Te Breda bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.